

REFERAT 2022-25: Teknik-, By- og Boligudvalget d. 12-08-2025

Mødedato	Tirsdag d. 12. august 2025 kl. 15:30
Mødested	Magistratssalen, Sønderborg Rådhus
Mødedeltagere	Kirsten H. Bachmann, Tage Petersen, Kristian Beuschau, Erik Krogh, Ganeswaran Shanmugaratnam

Indholdsfortegnelse

1. Godkendelse af dagsorden.....	3
2. Orientering om ændrede driftsomkostninger ved færgedrift.....	4
3. Temadrøftelse om arkitektkonkurrence for Hertugernes Augustenborg.....	8
4. Godkendelse af igangsættelse af bystrategi for Vester Sottrup.....	9
5. Godkendelse af igangsættelse af detailhandelsredegørelse for udvidelse af Center Øst, Sønderbor	11
6. Godkendelse af igangsættelse af lokalplan for nyt centralrenseanlæg ved Vestermark, Kær.....	13
7. Godkendelse af nedrivning af en bevaringsværdig bygning på Skovvej 2-2a, Sønderborg.....	17
Lukket: 8. Drøftelse af økonomi omkring byggesagsgebyr - (Lukket punkt).....	20
9. Orientering om igangsættelse af proces for områdefornyelse i Gråsten bymidte.....	21
Lukket: 10. Orientering om status på bro - (Lukket punkt).....	24
11. Orientering om ungdomskort til økonomisk trængte unge.....	25
Lukket: 12. Orientering om forudsætninger for økonomisk overslag på vejanlæg under Vollerup hel	27
13. Godkendelse af takster for budget 2026. som skal indgå i forbindelse med 1. behandling af budg	28
14. Godkendelse af anden bevillingsrevision 2025.....	30
15. Orientering om ledelsesinformation 2025 - ultimo juni.....	34
16. Generel orientering.....	36
Lukket: 17. Underskriftsark - (Lukket punkt).....	37

Punkt 1: 1. Godkendelse af dagsorden

25/646

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Godkendt.

Punkt 2: 2. Orientering om ændrede driftsomkostninger ved færgedrift

25/10899

Sagsresumé

Teknik-, By- og Boligudvalget får under dette punkt en orientering om ændrede driftsomkostninger på færgeoverfarten Hardeshøj – Ballebro som konsekvens af den nye CO2-afgift, der trådte i kraft den 1. januar 2025. Den nye CO2-afgift sammenholdt med indtægtskravet på billetsalget, betyder, at forvaltningen forventer ubalance på området.

Formålet med orienteringen er blandt andet, at udvalget får indsigt i de tilpasninger, der er nødvendige for at opretholde en bæredygtig færgedrift i balance, hvor økonomien hviler i sig selv.

Den nye CO2-afgift er indført som en del af Danmarks grønne skattereform for at fremme bæredygtighed og skabe en grønnere industri. Målet er at reducere CO2-udledningen med 4,3 millioner ton inden 2030. Reformen indebærer højere CO2-afgifter og lavere energiafgifter, hvilket skal motivere virksomheder til at reducere deres CO2-udledning. Afgiften skal skabe incitament til at reducere CO2-udledningen fra færgetrafikken og fremme brugen af mere miljøvenlige alternativer.

Reformen udfordrer blandt andet indenrigsfærgernes driftsomkostninger, idet færgerne fra 2025 skal betale en afgift på 75 kroner stigende til 375 kr. i 2030, pr. udledt ton CO2. Afgiften skal betales oveni EU's kvotepris på 750 kr. pr. udledt ton CO2.

Det overordnede mål med CO2-afgiften, som omfatter reduktion af udledninger og finde alternative løsninger, korresponderer med Byrådets Vision om at blive CO2-neutral inden 2029.

Chef for Drift og Beredskab Sønderborg giver på mødet en uddybende orientering.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen om de ændrede driftsomkostninger ved færgedriften til efterretning

Sagsfremstilling

Ny CO2-afgift

I forbindelse med vedtagelsen af finansloven for 2024 blev det besluttet at indføre en generel CO2-afgift på brændstofforbrug for fiskeri, indenrigsfærgefart og indenrigsluftfart. Formålet er blandt andet at skabe et incitament for færger til at omlægge til ikke-fossile alternativer. Afgiften trådte i kraft den 1. januar 2025.

I forbindelse med budget 2025-2028 har aftaleparterne ønsket at arbejde henimod en emissionsfri færgedrift for strækningen Hardeshøj-Ballebro. En elektrificering af færgefarten vil nedbringe kommunens CO2-udledning og derved bidrage til kommunens mål om at nå nullet i 2029 – samtidig skal det påregnes, at udgifterne til vedligehold og CO2-afgifter for den eksisterende færge vil stige løbende i resten af færgens levetid.

Kommunens indenrigsfærge er en del af den kollektive trafikbetjening mellem Jylland og Als, og driften er en kommunal opgave, der er forankret i forvaltningen Teknik, Miljø og Bæredygtighed under Drift og Beredskab Sønderborg. Færgen

adskiller sig dog fra andre indenrigsfærger, idet der er tale om en genvejsfærge, hvor passagerne har mulighed for at spare tid og penge på vejen mellem Jylland mod Als. Derudover udgør færgen en stor andel af Sønderborg Kommunes CO2-udledning på transportområdet.

Den nye CO2-afgift, som er indført med relativt kort varsel, kombineret med indtægtskravet til færgedriften i Sønderborg Kommune, medfører samlet set en stigning i driftsomkostningerne. Der sker en gradvis indfasning af CO2-afgiften frem mod 2030. Således udgør taksten i 2025 75 kr. pr. udledt ton CO2, stigende til 375 kr. pr. udledt ton CO2 i 2030. Afgiften skal betales oveni EU's kvotepris på 750 kr. pr. udledt ton CO2.

Sønderborg Kommune kan opnå refusion for udgiften til CO2 afgiften. Denne refusionsmulighed udfases dog gradvis, således kan der i 2025 opnås 53,33 pct. i refusion, faldende til 0 pct. i 2030. Dette ændrer dog ikke ved, at der sker en eksponentiel stigning, og dermed kraftig vækst i udgiften over årene mod 2030. Fra 2030 skal færgerne betale den fulde afgift.

Forvaltningen vurderer i den sammenhæng, ud fra den nuværende økonomiske ramme, at der i 2025 vil være en ubalance på 158.281 kr., stigende til 462.453 kr. i 2030.

Merudgiften til drift af færgen Hardeshøj-Ballebro vises i tabellen nedenfor. Der er ved beregningen taget udgangspunkt i et gennemsnitsforbrug på 150.000 liter diesel årligt.

Merudgiften til drift af færgen Hardeshøj-Ballebro

År	2025	2026	2027	2028	2029	2030
CO2 afgift pr. liter	2,261	2,425*	2,590*	2,754*	2,919*	3,083*
Udgift CO2 afgift	339.150	363.806	388.472	413.140	437.805	462.453
Refusion CO2 afgift	180.869	155.236	124.311	88.123	46.714	0
Total	158.281	208.570	264.161	325.017	391.091	462.453

*Den oplyste CO2 afgift fra 2026 og frem er vejledende. Den er beregnet ud fra de aftalte stigninger frem mod 2030, men taksten meldes kun ud for ét år ad gangen og der sker almindelig prisfremskrivning på taksten.

Indtægtskrav

Budgettet udfordres ligeledes af et kontinuerligt stigende indtægtskrav. Der er i Færgen Bittens budget for 2025 et oprindeligt indtægtskrav på 5,826 mio. kr., som knytter sig til indtægter fra overfarter. Til sammenligning var den reelle indtægt på færgen i 2024 på 5,060 mio. kr. Det vurderes derfor svært at indfri indtægtskravet i 2025.

Indtægtskravet er kontinuerligt opjusteret årligt på baggrund af pris- og lønreguleringen og afspejler ikke længere indtægtsgrundlaget for de reelle indtægter.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
*Indtægtskrav	5.826.000	5.826.000	5.826.000	5.826.000	5.826.000	5.826.000

Reele indtægter (2024)	5.060.000	5.060.000	5.060.000	5.060.000	5.060.000	5.060.000
	766.000	766.000	766.000	766.000	766.000	766.000

*Indtægtskravet for færgeren er undtaget for prisfremskrivning fra 2026.

Forvaltningen har derfor kigget på udgiftsbudgettet med henblik på at kunne nedskrive indtægtsbudgettet og skabe balance. Der er i den forbindelse sket tilpasning af udgiftsbudgettet med 0,6 mio. kr. i 2025., som blandt andet er sket på udgiften til diesel, lønudgiften og vedligeholdelsesbudgettet. Det er afgørende for budgetoverholdelse, at de forudsætninger der er sat for dieselprisen og medarbejdersammensætningen holder året ud, derfor er der heller ikke råderum i budgettet til at afholde merudgiften til CO2 afgift.

For at synliggøre både udgiftsstigningerne på CO2-afgifter og udfordringerne med indtægtssiden i en fælles tabel, viser nedenstående kombineret tabel både udgifter og indtægter over tid. Ved at inkludere både udgifter og indtægter i samme tabel kan man lettere se sammenhængen og de økonomiske udfordringer.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Udfordring indtægtskrav	766.000	766.000	766.000	766.000	766.000	766.000
Udfordring CO2- afgift	158.281	208.570	264.161	325.017	391.091	462.453
Manko indtægtskrav og CO2 afgift	924.281	974.570	1.030.161	1.091.017	1.157.091	1.228.453

For at imødekomme ubalancen inden for den økonomiske ramme ser forvaltningen følgende muligheder for at skabe balance:

- Takstjustering (fra 2026)

En moderat takstforhøjelse for at imødegå fremtidige merudgifter. Dette kræver en politisk beslutning. En mulig konsekvens kan være, at færre vælger at benytte færgeren, da alternative transportformer kan blive mere attraktive og billigere.

- Intern omprioritering af ressourcer. Der kan ske en omprioritering af ressourcer internt i afdelingen. Det vil dog forudsætte nedprioritering af andre aktiviteter (fx vedligehold af færge, Pier og reducere maskinbudget i Entreprenøraftdelingen).
- Forventning om øgede indtægter.

Ovenstående uddybes i vedhæftet bilag.

Forvaltningen forventer, at en kombination af ovenstående tiltag kan danne grundlag for en bæredygtig færgedrift i balance. Forvaltningen vil orientere nærmere om dette på udvalgsrådet.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, i det forvaltningen forventer balance i budgettet med de nye tiltag og tilrettelser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Taget til efterretning.

Bilag

Notat - Håndtering af ubalance på færgen Bitten driftsudgifter (TBB 12. august 2025).pdf

Punkt 3: 3. Temadrøftelse om arkitektkonkurrence for Hertugernes Augustenborg

25/602

Sagsresumé

Forvaltningen faciliterer på Teknik-, By- og Boligudvalgets møde den 12. august 2025, en temadrøftelse omkring arkitektkonkurrence for Hertugernes Augustenborg.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget af drøfte

- temaet.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Drøftet.

Punkt 4: 4. Godkendelse af igangsættelse af bystrategi for Vester Sottrup

25/3850

Sagsresumé

I forbindelse med Planstrategi 2015 besluttede Byrådet, at der i samarbejde med lokale ildsjæle skal udarbejdes strategier for udviklingen af kommunens større byer, herunder en samlet bystrategi for Vester Sottrup.

Forvaltningen indstiller derfor til at igangsætte udarbejdelsen af en bystrategi for Vester Sottrup. I den forbindelse er der udarbejdet en overordnet proces- og tidsplan.

Byrådets vision fra 2022 fokuserer på, at der skal arbejdes målrettet med at udvikle kommunens byer, blandt andet gennem bystrategier. Formålet er at synliggøre de enkelte byers potentialer og identitet.

Sønderborg Kommunes Arkitektur- og bevaringspolitik, der blev vedtaget i december 2021, har ligeledes til formål at styrke Sønderborgs identitet, tiltrække flere indbyggere og skabe vækst. Udarbejdelsen af en bystrategi skal ske i overensstemmelse med principperne for denne.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- de overordnede rammer for igangsættelse af udviklingen af en bystrategi for Vester Sottrup.

Sagsfremstilling

De større byer i kommunen kan, og skal ikke kunne, det samme. Alle byer har deres egne styrker og rummer forskellige muligheder. Nogle af kommunens byer er attraktive for bosætning, andre for virksomheder, og andre for kulturhistorie. Disse potentialer skal synliggøres og styrkes. Samtidig ønskes det at få sat byerne ind i en fælles sammenhæng, så de ikke konkurrerer indbyrdes, men sammen bidrager til en positiv udvikling af kommunen som helhed.

Arbejdet med bystrategierne skal således bidrage til at styrke samarbejdet og netværksdannelsen byerne, politikere, erhvervslivet og borgere imellem. Med strategierne vil byernes potentialer blive synliggjort og borgerne, politikere og forvaltningen får et håndgribeligt værktøj, der viser retning og rammer for byernes fremtidige udvikling.

Der er på nuværende tidspunkt vedtaget bystrategier for Augustenborg, Broager, Nordborg-Haynbjerg, Sønderborg og Gråsten-Rinkenæs-Egernsund. Bystrategi for Høruphav- Hørup- Kirke Hørup blev den 10. juni 2025 godkendt af Teknik-, By- og Boligudvalget, og godkendt af Byrådet den 25. juni 2025.

Bystrategierne er blevet til med input fra byernes borgere gennem borgerinddragelsesprocesser. Den næste by som der skal udarbejdes en bystrategi for er Vester Sottrup.

Hovedformålet med bystrategien er at styrke byens identitet og sætte retningen for den fremtidige udvikling.

Procesplan og tidsplan

Det vurderes, at det vil tage ca. ét år at få udarbejdet en bystrategi for Vester Sottrup.

Tidsplanen forventes at forløbe som følger:

Fase	Indhold	Tidspunkt
Fase 1	Indsamle input fra borgerne via digital portal, samt kontakt/interviews med lokale aktører og interessenter	4. kvartal 2025
Fase 2	Udarbejdelse af forslag til bystrategi på baggrund af input, samt afholdes af borgermøde.	1. kvartal 2026
Fase 3	Tilretning, høring og vedtagelse af bystrategien.	2-3. kvartal 2026
Fase 4	Implementering.	4. kvartal 2026

Økonomi

Der er afsat 0,5 mio. kr. til implementering af hver bystrategi. Derudover er der i Budgetaftale 2024-2027 afsat yderligere 2 mio. kr. årligt til fortsat realisering af initiativer, der bakker op om bystrategiens formål. Udgifterne til processen for bystrategien for Vester Sottrup finansieres inden for den eksisterende ramme.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering sker indenfor den eksisterende ramme.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Godkendt.

Punkt 5: 5. Godkendelse af igangsættelse af detailhandelsredegørelse for udvidelse af Center Øst, Sønderborg

25/10355

Sagsresumé

Sønderborg Kommune har modtaget en henvendelse om opdeling af en eksisterende butik på Augustenborg Landevej 13 i to separate butikker. Ansøger ønsker mulighed for at etablere en butik, der forhandler udvalgsvarer i et butiksområde der er udlagt til særlig pladskrævende varer. Det er ifølge planloven ikke muligt at etablere en butik til udvalgsvarer i et område der er udlagt til butikker med særlig pladskrævende varer.

Butikkens placering og den ønskede butikstype betyder at aflastningsområdet Center Øst, Sønderborg skal udvides. Udvidelse af et aflastningsområde skal ifølge planloven ske ved udarbejdelse af en detailhandelsredegørelse, der skal vise om der er grundlag for en udvidelse. Udarbejdelse af detailhandelsredegørelsen foretages af ansøger.

Sagen er i tråd med Byrådets vision om at fortsætte den målrettede udvikling af kommunens byer med henblik på at synliggøre de enkelte byers potentiale og identitet. Ligeledes støtter projektet op om kommunens vækstmål fra Masterplan for Bosætning, Erhverv og Grøn Vækst om flere arbejdspladser, samt målsætningen i Masterplan for handlen og turisme om at videreudvikle kommunens handelsbyer.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at der udarbejdes en detailhandelsredegørelse for udvidelse af aflastningsområdet Center Øst.

Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune har modtaget en henvendelse om opdeling af en eksisterende butik på Augustenborg Landevej 13 i to separate butikker. Ansøger ønsker mulighed for at etablere en ny butik til udvalgsvarer på det areal der i dag rummer den østlige del af butikken.

Det nuværende plangrundlag muliggør ikke dette, da butikkens vestlige og østlige del er placeret i to forskellige typer butiksområder, se bilag:

- Den vestlige del er placeret i aflastningsområde Center Øst (delområde 2), hvor der kan etableres butikker, der sælger udvalgsvarer.
- Den østlige del (ikke overdækket, kun net) er placeret i et område udlagt til særligt pladskrævende varer.

Butikker, der sælger særligt pladskrævende varer, kan placeres i aflastningsområder. I så fald betragtes butiksarealet som udvalgsvarer. Modsat er det ifølge planloven ikke muligt at etablere butikker til udvalgsvarer i et område, der er udlagt til særligt pladskrævende varer. Den nuværende butik betragtes som en butik, der sælger særlig pladskrævende varer (planter og havebrugsvare), og den del af butikken, der kun er overdækket med net, medregnes ikke som butiksareal.

Etablering af en butik til udvalgsvarer på det østlige areal vil kræve udvidelse af aflastningsområdet Center Øst og ændring i kommuneplanen.

Et aflastningsområde er et butiksområde, der har til formål at aflaste den eksisterende bymidte, blandt andet for at give plads til butikker, som på grund af deres størrelse, koncept og varesortiment ikke umiddelbart kan indpasses i den eksisterende bymidte.

Udvidelse af aflastningsområdet omfatter både den fysiske afgrænsning og øgning af restrummelighed, da restrummeligheden i aflastningsområdet i dag er på 1.250 m² og derfor ikke kan rumme en butik af den forespurgte størrelse på ca. 3.150 m².

Forud for en evt. ændring af kommuneplanen skal der udarbejdes en redegørelse for udvidelse af aflastningsområdet, jf. planlovens § 11e, stk. 4 og 5. Her skal der bl.a. redegøres for behovet for yderligere detailhandel, oplandseffekten, kundegrundlag, påvirkning af den eksisterende detailhandel, sammenhængen med kommuneplanens mål for detailhandel mv. Udarbejdelse af detailhandelsredegørelsen foretages af ansøger.

Ud over ændring i kommuneplanen vil ændringen kræve udarbejdelse af en ny lokalplan, da ændringen ikke vurderes at kunne rummes inden for den gældende lokalplan.

Siden 2017 har en ændring af planloven muliggjort udvidelsen af eksisterende aflastningsområder. Center Øst er i 2017 blevet udvidet med Stenager Centret, i 2019 med området med Billigblomst og Biltema, samt i 2023 med Augustenborg Landevej 182.

Redegørelsen vil belyse hvordan en udvidelse af aflastningsområdet vil påvirke de eksisterende butikker i Center Øst samt det omkringliggende butikslev i form af bymidten.

Detailhandelsredegørelses resultater vil blive forelagt udvalget i efteråret 2025. På baggrund af redegørelsens resultater kan udvalget tage stilling til en eventuel igangsættelse af ændringer i kommuneplanen og udarbejdelse en ny lokalplan for området.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Godkendt.

Bilag

Udvidelse af aflastningsområdet Center Øst

Punkt 6: 6. Godkendelse af igangsættelse af lokalplan for nyt centralrenseanlæg ved Vestermark, Kær

25/6873

Sagsresumé

Sønderborg Kommune har modtaget en henvendelse fra SONFOR, som ønsker at etablere et nyt centralrenseanlæg med mulighed for fremtidige driftsbygninger, administration og udvikling af anlægget ved Vestermark, Kær.

Projekt tager afsæt i SONFORs beslutning om i fremtiden at centralisere spildevandsrensningen i Sønderborg Kommune. Centralrenseanlægget planlægges placeret nord for Sønderborg Kraftvarmeværk.

Forvaltningen vurderer, at projektet delvist ligger uden for den fastlagte rammestruktur i Sønderborg Kommuneplan 2023-2035 og er ikke lokalplanlagt. Forvaltningen vurderer, at projektet kræver udarbejdelse af en lokalplan og et kommuneplantillæg for området.

Forudsat udvalgets godkendelse placeres lokalplanen i kategori A, jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner, med forventet opstart i 3. kvartal 2025.

Planen er listet på miljøvurderingslovens bilag 2 og er omfattet af miljøvurderingslovens § 8 stk. 1, nr. 1. Derfor vil det være nødvendigt at gennemføre en miljøvurdering af lokalplanen og kommuneplantillægget.

Forvaltningen vurderer, grundet projektets omfang og placering, at der skal afholdes en borgercafé eller lignende borgerorienteret møde i forbindelse med udarbejdelsen af lokalplanen og kommuneplantillægget.

Sagen understøtter Byrådets Vision 2022-2025, om at understøtte den grønne omstilling og forsyningssikkerheden i kommunen, samt at skabe grundlaget for en bæredygtig fremtid igennem arbejdet med klima, natur og miljø.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at der udarbejdes en lokalplan med kommuneplantillæg for et centralrenseanlæg ved Vestermark, Kær.
- at der igangsættes en miljøvurdering af plangrundlaget for et centralrenseanlæg ved Vestermark, Kær.
- at arbejdet med den tidligere igangsatte lokalplan for centralrenseanlægget ved Vestermark, Kær, indstilles.

Sagsfremstilling

Sønderborgs nuværende struktur til rensning af spildevand i Sønderborg Kommune består af fem renseanlæg, hvoraf de fire er ældre og udtjente. For at kunne sikre en fortsat høj forsyningssikkerhed og leve op til nye, skærpede miljøkrav samt

Sønderborg Kommunes ambitioner om at reducere den samlede udledning af næringssalte og miljøfremmede stoffer til havmiljøet, ønsker SONFOR at etablere et nyt moderne centralrenseanlæg ved Kær Vestermark.

SONFOR planlægger at forbedre spildevandsrensningen i Sønderborg Kommune ved etablering af et nyt moderne centralrenseanlæg til erstatning for de fire eksisterende renseanlæg i Sønderborg Kommune, som vil blive nedlagt. Hummelvig Renseanlæg nedlægges ikke og er således ikke en del af dette centraliseringsprojekt.

Centraliseringen ønskes foretaget ved at samle spildevandsrensningen fra de fire anlæg på et nyt centralrenseanlæg nord for Sønderborg, ved Kær Vestermark. Projektet er udarbejdet på baggrund af en indledende strukturanalyse, hvor en række alternative scenarier og løsningsmuligheder er vurderet på parametrene renseteknik/miljøeffekt, økonomi og klimaaftryk. Analysen konkluderer, at en centralisering af spildevandsrensningen ved Kær Vestermark vil være både økonomisk, renseteknisk og miljø- og klimamæssigt rentabelt.

En centralisering vil medføre, at det nuværende Sønderborg Renseanlæg, Gråsten Renseanlæg, Broager Renseanlæg og Himmark Renseanlæg nedlægges.

Samtidig skal der etableres et nyt lednings- og transportanlæg på ca. 45 km, der skal lede spildevandet til det nye centralrenseanlæg.

Det betyder, at de nuværende udledninger af rensset spildevand to steder i Flensborg Fjord samt ét sted i Lillebælt, øst for Als, ophører. Det rensede spildevand fra centralrenseanlægget påtænkes i stedet udledt til Als Sund, hvor det nuværende Sønderborg Renseanlæg i dag udleder rensset spildevand.

Lokalplan og kommuneplantillæg

Projektområdet ligger delvist uden for den fastlagte rammestruktur i Sønderborg Kommuneplan 2023-2035 og er ikke lokalplanlagt. Forvaltningen vurderer, at realisering af projektet vil kræve, at der udarbejdes en lokalplan og et kommuneplantillæg for området.

Området der ønskes udlagt til centralrenseanlægget, omfatter en del af erhvervsramme 4.9.005.E, som grænser op til erhvervsområdet Sønderborg Nord på Ingolf Nielsens Vej, Sønderborg. Området er udlagt til en fremtidig udvidelse af det eksisterende erhvervsområde.

For at fremtidssikre det nye centralrenseanlæg ønsker SONFOR, at arealafgrænsningen indeholder mulighed for en eventuel etablering af et PtX-anlæg og domicil i fremtiden. Dette indebærer også, at en del af den nuværende erhvervsramme 4.9.005.E ønskes inddraget til projektet.

Det rammelagte erhvervsområde har vist sig at være omfattet af en del begrænsninger og udfordringer, herunder udpegningen for bevaringsværdigt landskab og §3 områder, som medfører restriktioner for områdets udnyttelse. Da området er omfattet af udpegningen bevaringsværdigt landskab vil det yderligere kræve forhandlinger med Miljøstyrelsen om den endelige afgrænsning af kommuneplanrammen.

Vedlagte forslag til lokalplanafgrænsning er fastlagt ud fra en samlet vurdering af de landskabelige værdier i nærområdet samt de eksisterende matrikelskel og planforhold. Det giver den bedste tekniske løsning for placering og etablering af projektet, samt en optimal udnyttelse af området med de begrænsninger og udfordringer, der er til stede.

Placeringen af projektet medfører, at en del af det eksisterende rammelagte område til erhvervsformål ikke kan udnyttes til fremtidig erhvervsudvikling på arealet.

Det er forvaltningens vurdering, at den resterende del af erhvervsrammen, som ikke udnyttes til centralrenseanlægget, omplaceres til et andet sted i kommunen, idet den tilbageværende del af erhvervsramme ikke vil kunne udnyttes hensigtsmæssigt.

Afgrænsningen for det nye centralrenseanlæg vil derfor også have en påvirkning på afgrænsningen for den kommende lokalplan for Sønderborg Nord. Se vedlagte bilag med afgrænsning af rammer.

Hvis forvaltningen vurderer, at det er nødvendigt, kan lokalplanafgrænsningen blive tilpasset ved ændringer i projektet eller som følge af miljøvurderingen.

Området ligger i landzone og overgår til byzone efter lokalplanudarbejdelsen.

Planen er listet på miljøvurderingslovens bilag 2 og er omfattet af miljøvurderingslovens § 8 stk. 1, nr. 1. Derfor vil det være nødvendigt at gennemføre en miljøvurdering af lokalplan og kommuneplantillægget. En miljørapport skal som udgangspunkt fokusere på den del af planens gennemførelse, der forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Miljørapport for spildevandstillæg og § 25 tilladelse til det konkrete projekt håndteres via egen myndighedsproces og er således ikke en del af denne proces. Kystdirektoratet er myndighed for anlæggene på søterritoriet og Sønderborg Kommune er myndighed for landanlæggene inkl. det nye centralrenseanlæg og udledningerne til vandmiljøet.

Med godkendelse af igangsættelse af lokalplanen placeres projektet i kategori A, jf. ABC-kategoriseringen, med opstart i 3. kvartal 2025. Projektets karakter, placering og omfang vurderes at have offentlighedens interesse, derfor indplaceres lokalplanen i kategori A.

Forudsat udvalgets godkendelse planlægger forvaltningen at der skal afholdes en borgercafé eller lignende borgerorienteret møde i processen med udarbejdelsen af lokalplanen og kommuneplantillægget.

Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 6. februar 2018 at igangsætte lokalplanarbejdet for et nyt centralrenseanlæg ved Vestermærk, Kær. På grund af, at projektet væsentligt har ændret karakter og afgrænsning kan det nuværende projekt ikke rummes i den igangsætte lokalplan. Såfremt indstillingen godkendes, vil det oprindelige lokalplanarbejde blive indstillet.

Klimaforhold

Forvaltningen vurderer, at planen ikke påvirkes væsentligt af klimaforhold.

Trafikale forhold

De trafikale forhold vil blive belyst nærmere i forbindelse med miljøvurderingen af planen.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Godkendt.

Bilag

Afgrænsning af rammer

Lokalplanafgrænsning

Punkt 7: 7. Godkendelse af nedrivning af en bevaringsværdig bygning på Skovvej 2-2a, Sønderborg

25/10183

Sagsresumé

Ejeren, Sønderborg Kommune, har ansøgt om tilladelse til nedrivning af en bevaringsværdig bygning på Skovvej 2-2a, 6400 Sønderborg (bygning nr. 11).

Bygningen er registreret med en bevaringsværdi på 4 (middel bevaringsværdi) i henhold til SAVE-skalaen. Det betyder, at bygningen ikke må nedrives, før nedrivningen har været offentligt bekendtgjort, og kommunen har meddelt ejeren, om den vil nedlægge forbud jf. planlovens § 14 mod nedrivning.

Nedrivningen har været i fem ugers offentlig høring i perioden den 28. maj 2025 til den 1. juli 2025. Der er kommet fem bemærkninger under den offentlige høring.

Forvaltningen anbefaler, at der meddeles tilladelse til nedrivning af bygningen på Skovvej 2-2a, Sønderborg.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- nedrivning af bygning nr. 11 på Skovvej 2-2a, 6400 Sønderborg.

Sagsfremstilling

Ejeren, Sønderborg Kommune, har ansøgt om tilladelse til nedrivning af en bevaringsværdig bygning på Skovvej 2-2a, 6400 Sønderborg (bygning nr. 11), der er opført i år 1900.

Ejendommen består, foruden Skovvej 2-2a/Ladegården (bygning nr. 11), ligeledes af flere andre bygninger, som ikke er udpeget med bevaringsværdier mellem 1 - 4. Disse indgår i nedrivningsansøgningen, men er ikke omfattet af den offentlige høring eller nærværende beslutningssag, da de ikke er udpeget som bevaringsværdige. Endvidere findes en bygning, bygning nr. 7, med en høj bevaringsværdi på 3 ifølge SAVE-skalaen, der står umiddelbart syd for bygning nr. 11. Denne bygning, som er opført med rødt bindingsværk og gult murværk, indgår ikke i nedrivningsansøgningen, da bygningen planlægges bevaret i forbindelse med udbud og udvikling af området.

Den samlede ejendom Skovvej 2-2d og 4, Sønderborg har været til salg ved offentligt udbud af tre omgange i 2024, siden Økonomiudvalget besluttede at sælge ejendommen den 15. juni 2022. Alle udbud har været kvalificeret med eksterne konsulenter, der har udarbejdet et transformationsstudie for ejendommen. Transformationsstudiet er aktivt benyttet til at fremme udbud af ejendommen og understøtte dialogen med potentielle investorer angående mulige transformationer/bevaring af Ladegården (bygning nr. 11).

I de to første udbud har der været krav om bevaring/transformation af bevaringsværdige bygninger, herunder Ladegården, bygning nr. 11 og den tidligere Mejeribygning, bygning nr. 7). Salgsvilkårene ved sidste udbud, som sluttede den 2.

december 2024 blev ændret, så der ikke længere var krav om bevaring af Ladegården. Ingen af udbuddene har ført til et salg af ejendommen.

Formålet med nedrivningsansøgningen er at muliggøre nedrivning i forbindelse med et nyt projekt, samt salg af ejendommen. En eventuel nedrivningstilladelse overdrages til en kommende ejer, hvor den nye ejer vil få muligheden for at anvende tilladelsen, såfremt det vil være nødvendigt for et kommende projekt. Hertil oplyses, at byggematerialet fra den eksisterende bygning i videst muligt omfang genbruges i forbindelse med opførelse af det nye boligområde der planlægges.

Bygning nr. 11 på Skovvej 2-2a er registreret med en bevaringsværdi på 4 (middel bevaringsværdi) i henhold til SAVE-skalaen. Det betyder, at bygningen ikke må nedrives, før nedrivningen har været offentligt bekendtgjort, og kommunen har meddelt ejeren, om den vil nedlægge forbud jf. planlovens § 14 mod nedrivning.

Ejendommen er udført i stiltypen Gewerkschule-stil. Bygningen har tidligere været anvendt som driftsbygning i form af avlsbygning og landbrugsejendom m.v., men har i nyere tid været anvendt til materialegård, kontor og administration for Sønderborg Kommune.

Bygningen har gennem årene gennemgået flere til- og ombygninger, hvilket har påvirket bygningens oprindelige arkitektur, men fremstår stadig som en delvis velbevaret repræsentant for sin type med karakteristiske murværksdetaljer og materialeholdning.

Konsekvensen af et forbud mod nedrivning

Konsekvensen af et forbud vil være, at bymiljøet og de kulturhistoriske værdier, der knytter sig til bygningen og bygningskulturen, herunder dennes historiske værdi, bevares. Dette er væsentligt, da der kun findes få tilsvarende bygninger tilbage i Sønderborg Kommune af denne størrelse og stiltype. Bygningen vil dermed forblive et vidnesbyrd om vores egnstraditioner for fremtiden.

Et forbud vil betyde, at der nedlægges forbud mod nedrivning efter planlovens § 14. Dette indebærer, at der inden for ét år skal udarbejdes og politisk godkendes et lokalplanforslag med bevarende bestemmelser, som skal sikre bygningen, bygning nr. 11, mod nedrivning.

Såfremt forbud mod nedrivning fastholdes efter vedtagelse af lokalplanen, kan en kommende ejer, jf. planlovens § 49, stk. 1, forlange ejendommen overtaget af kommunen mod betaling. Jævnfør planlovens § 49, stk. 2 påhviler overtagelsespligten dog kun kommunen, hvis der er et væsentligt misforhold mellem ejendommens afkastningsgrad og afkastningsgraden for ejendomme med en lignende beliggenhed og benyttelse, som ikke er omfattet af et nedrivningsforbud. Grundlaget for kommunens overtagelsespligt vurderes af Taksationskommissionen.

Da Sønderborg Kommune på nuværende tidspunkt ejer ejendommen, vurderer forvaltningen ikke, at der er tungtvejende grundlag for overtagelse, men der findes dog en væsentlig sandsynlighed i forhold til tidligere praksis fra Taksationskommissionen.

Konsekvensen af en tilladelse til nedrivning

Hvis bygningen nedrives, vil en del af den allerede lille tilbageværende bestand af denne bygningstype og volumen gå tabt som repræsentant for vores egnsbbyggeskik.

Forvaltningen anbefaler, at der gives tilladelse til nedrivning af bygning nr. 11 på Skovvej 2-2a, da bygningen i væsentlig grad er ombygget, samt med baggrund i salgshistorikken og Sønderborg Kommunes forsøg på bevaring i forbindelse med salg, der ikke har vist sig mulig. Videre pointeres, at selvom driftsbygninger i Gewerkschule-stil, særligt at denne størrelse, kun findes i fåtal, findes der andre velbevarede eksempler i Sønderborg Kommune. Sidst fremstår området ikke som et helstøbt og velbevaret miljø, da flere af de tidligere bygninger gennem årene er nedrevet, herunder det oprindelige stuehus. Ejendommen er ikke beliggende i et værdifuldt kulturmiljø.

Med baggrund i overstående vurderer forvaltningen, at et forbud jf. planlovens § 14 og udarbejdelse af en bevarende lokalplan for ejendommen ikke bør prioriteres og nedrivning derfor tillades.

Nedrivningen har været i fem ugers offentlig høring i perioden den 28. maj 2025 til den 1. juli 2025. Der er kommet fem bemærkninger under den offentlige høring.

Høringssvarene indeholder anbefalinger om ikke at nedrive Ladegården og fremhæver bl.a. bygningens historie, samt den arkitektoniske og kulturhistoriske betydning af Ladegården. Videre sættes spørgsmålstegn ved bevaringsværdien samt, hvorvidt bygningen vil kunne omdannes til boliger.

På trods at høringssvarene anbefaler forvaltningen, at der meddeles tilladelse til nedrivning af bygningen på Skovvej 2-2a, 6400 Sønderborg.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Godkendt.

Bilag

Oversigtskort og billeder

Bygningsbeskrivelse og bevaringsværdi

Høringssvar og vurderinger

**Punkt 8: Lukket: 8. Drøftelse af økonomi omkring byggesagsgebyr -
(Lukket punkt)**

25/11318

Punkt 9: 9. Orientering om igangsættelse af proces for områdefornyelse i Gråsten bymidte

24/19663

Sagsresumé

Byrådet har i budgetaftalen for 2024-2027 afsat 2 mio. kr. årligt til bystrategiarbejde. Midlerne supplerer de eksisterende 0,5 mio., der er øremærket hver af de byer, der har fået udarbejdet en bystrategi, og som tildeles projekter drevet af borgerne selv.

Forvaltningen vurderer, at en del af midlerne bør bruges til at styrke en helhedsorienteret tilgang til byudviklingen i Gråsten. Ved at sammentænke eksisterende initiativer og lokale ressourcer kan byens potentiale udnyttes bedre, og målene i bystrategien realiseres mere effektivt.

Med afsæt i dette, vil forvaltningen at igangsætte en områdefornyelse i Gråsten bymidte. Områdefornyelsen skal løfte bymidten både fysisk og socialt og vil blive tilrettelagt i tæt samarbejde med lokale aktører.

Processen indledes med udarbejdelsen af et områdefornyelsesprogram, som forventes at tage 3-4 måneder. Programmet forelægges til politisk godkendelse, hvorefter områdefornyelsen formelt kan igangsættes.

Initiativet understøtter Byrådets vision om bæredygtige byer og lokalsamfund med fokus på fremtidens behov samt ambitionen om at udvikle Sønderborg Kommune som en turistdestination i særklasse. Samtidig bidrager indsatsen direkte til realiseringen af bystrategien for Gråsten ved at styrke bymidten som et attraktivt og levende centrum.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- Orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog den 24. august 2022 en bystrategi for Gråsten-Rinkenæs-Egernsund. Et centralt indsatsområde i strategien er at styrke Gråstens bymidte, som i dag er udfordret af et vigende butiksliv, nedslidte bygninger og infrastruktur samt mangel på byliv.

Samtidig rummer bymidten et betydeligt udviklingspotentiale – blandt andet på grund af et stort opland og nærhed til turistmål som Gråsten Slot, Den Kongelige Køkkenhave og Marina Fiskerhuset.

I budgetaftalen for 2024-2027 er der afsat 0,5 mio. kr. til udvikling af konkrete forprojekter i Gråsten Bymidte. På initiativ af Gråsten Forum, Gråsten Handel og øvrige lokale aktører er der netop gennemført en borgerdrevet proces med fokus på at skabe mere liv i bymidten. Det har ført til nye netværk, styrket dialog blandt aktørerne og en række aktiviteter på torvet, målrettet flere aldersgrupper.

Parallelt hermed afsluttede Gråsten Forum i februar 2025 en proces med udarbejdelse af en ny masterplan for bymidten.

Forslag om områdefornyelse

Med afsæt i den lokale opbakning og det aktuelle momentum, finder forvaltningen det hensigtsmæssigt at igangsætte en områdefornyelse i Gråsten. Områdefornyelsen skal samle og styrke byens udviklingsinitiativer – både fysiske, sociale og kulturelle – i ét helhedsorienteret program.

I budgetaftalen for 2024-2027 er der afsat 2 mio. kr. årligt til bystrategiarbejde, der supplerer de eksisterende midler på 0,5 mio. kr., der er øremærket hver især af de byer, der har fået udarbejdet en bystrategi. Eksempler på midlernes anvendelse har været shelters, forskønnelse af kunstplads, materiale til bedre formidling af lokalhistorie, samt julebelysning.

Områdefornyelse er en statsstøttet indsats, målrettet byer med 4.000-20.000 indbyggere. Indsatsen omfatter både anlægsprojekter og sociale eller kulturelle tiltag og gennemføres i tæt samarbejde med borgere og lokale aktører.

Forvaltningen vil trække på erfaringerne fra den igangværende områdefornyelse i Augustenborg i tilrettelæggelsen af processen i Gråsten.

Udarbejdelse af et områdefornyelsesprogram

En områdefornyelse forudsætter, at der udarbejdes et områdefornyelsesprogram, som skal godkendes politisk. Programmet skal indeholde:

- En beskrivelse af indsatsområder
- En afgrænsning af området
- En handlings- og tidsplan
- En beskrivelse af kommunale og private initiativer
- Et budget
- Målbare succeskriterier.

Forvaltningen planlægger, at et forslag til områdefornyelsesprogrammet er klar til politisk behandling i første kvartal af 2026. Forslag til områdeafgrænsning for indsatsen er vedlagt som bilag.

Foreslået procesplan:

Sommer 2025	Teknik-, By- og Boligudvalg orienteres om proces for en områdefornyelse i Gråsten.
Efteråret 2025	Byfornyelsesprogram udarbejdes i et samarbejde mellem Sønderborg Kommune og byens borgere.
Foråret 2026	Politisk godkendelse af byfornyelsesprogram, hvilket markerer områdefornyelsens igangsættelse.
2026-2028	Projektering.
2028-2030	Implementering.

2030

Samtlige indsatser skal være gennemført indenfor 5 år fra politisk godkendelse af byfornyelsesprogrammet.

Projektet kan opnå 60 procent refusionsmidler fra den statslige bymidtepulje, og midlerne er betinget af kommunal medfinansiering. Dette giver mulighed for at optimere de allerede afsatte bystrategimidler. En forventet økonomisk ramme vil blive fremlagt i forbindelse med et kommende beslutningspunkt.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering sker indenfor den afsatte pulje.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Taget til efterretning.

Bilag

Projektområde for Områdefornyelse i Gråsten bymidte

Punkt 10: Lukket: 10. Orientering om status på bro - (Lukket punkt)

23/70787

Punkt 11: 11. Orientering om ungdomskort til økonomisk trængte unge

24/13397

Sagsresumé

Den 21. december 2022 besluttede Byrådet at stoppe ordningen med kommunal medfinansiering af ungdomskort for elever, der bor mere end 6 km fra deres ungdomsuddannelsesinstitution. Byrådet traf på samme møde beslutning om at oprette en årlig pulje på 0,4 mio. kr., som økonomisk trængte unge kan søge tilskud fra til at dække egenbetalingen af ungdomskortet.

I begyndelsen af 2023 bad forvaltningen Ankestyrelsen om en udtalelse om, hvorvidt det i henhold til kommunalfuldmagtsreglerne er muligt at oprette en pulje, hvor økonomisk trængte unge kan søge tilskud til deres egenbetaling af ungdomskortet. Da der var tvivl om lovhjemmel, blev puljen derfor ikke oprettet.

Ankestyrelsen har maj 2025 udtalt sig om sagen og konkluderer, at Sønderborg Kommune ikke kan yde tilskud til økonomisk trængte unges køb af ungdomskort.

Teknik-, By og Boligudvalget orienteres om sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune har gennem mange år refunderet elevers fulde egenbetaling til ungdomskort, hvis deres afstand mellem hjem og skole var mere end 6 km. Fra januar 2020 blev ordningen ændret, så eleverne selv skulle afholde en udgift på 50 kr. månedligt.

Den 21. december 2022 besluttede Byrådet at afslutte ordningen med kommunal medfinansiering af ungdomskort. Dette skete i forbindelse med godkendelse af budgetreducerende tiltag på den kollektive trafik i overensstemmelse med budgetaftalen for 2023-2026. På samme møde besluttede Byrådet at oprette en årlig pulje på 0,4 millioner kroner, som økonomisk trængte unge kan søge tilskud fra til at dække egenbetalingen af ungdomskortet.

Forvaltningen indførte ikke støtteordningen til økonomisk trængte unge på grund af tvivl om lovhjemmel. I 2009/2010 vurderede Statsforvaltningen Sønderjylland, at Sønderborg Kommune kunne give gratis ungdomskort for at fremme offentlig transport. Statsforvaltningen Midtjylland gav dog en modsat vurdering til Ikast-Brandø Kommune.

Da der foreligger to modsatrettede udtalelser, anmodede forvaltningen i starten af 2023 Ankestyrelsen om en udtalelse til følgende spørgsmål:

- Kan kommunen give støtte til transportudgifter til elever på ungdomsuddannelser?
- Hvis nej til ovenstående, kan kommunen med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne oprette en pulje, hvor økonomisk trængte unge kan søge om tilskud til deres egenbetaling af ungdomskortet?

Ankestyrelsen har maj 2025 vurderet, at det ikke er muligt at give økonomisk trængte unge støtte til egenbetalingen af ungdomskortet. Udtalelsen fra Ankestyrelsen vedlægges som bilag.

Spørgsmålet om hvorvidt ”Loven om befordringsrabat til uddannelsessøgende i ungdomsuddannelser mv” udtømmende gør op med muligheden for at yde støtte til transportudgifter til elever på ungdomsuddannelser afventer fortsat svar fra Børne- og Undervisningsministeriet.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Taget til efterretning.

Bilag

Brev fra Ankestyrelsen af 22-05-2025

**Punkt 12: Lukket: 12. Orientering om forudsætninger for økonomisk
overslag på vejanlæg under Vollerup helhedsplan - (Lukket punkt)**

24/18578

Punkt 13: 13. Godkendelse af takster for budget 2026. som skal indgå i forbindelse med 1. behandling af budgettet 2026-2029 i Byrådet i august.

25/5111

Sagsresumé

For at sikre en generel åbenhed og information om de kommunale takster, der gælder over for borgerne, skal der udarbejdes en takstoversigt til budgettet. Det er obligatorisk at udarbejde en takstoversigt både til budgetforslaget og til det vedtagne budget.

Der er udarbejdet et vedhæftet takstblad som vil indgå i forbindelse med 1. behandling af budget 2026-2029 i Byrådet i august 2025.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- forslag til takster for 2026.

Sagsfremstilling

For at sikre en generel åbenhed og information om de kommunale takster, der gælder over for borgerne, skal der udarbejdes en takstoversigt til budgettet. Det er obligatorisk at udarbejde en takstoversigt både til budgetforslaget og til det vedtagne budget.

Taksterne skal godkendes af Byrådet, hvis de er omfattet af styrelseslovens § 41 a (takster for benyttelse af sociale institutioner og ordninger med videre samt skolefritidsordninger), ellers godkendes de i det pågældende fagudvalg.

Der er udarbejdet et vedhæftet takstblad indenfor Teknik-, By- og Boligudvalgets område, som vil indgå i forbindelse med 1. behandling af budget 2026-2029 i Byrådet august 2025.

Taksterne er enten uændrede eller reguleret ved almindelig prisfremskrivning.

Takster for følgende områder tilføjes takstbladet i december:

- Forsyningsområdet: Bestyrelsen for SONFOR A/S godkender taksterne for vand, spildevand samt renovation på deres møde i november 2025, hvorefter taksterne behandles i Natur-, Klima-, og Miljøudvalget på mødet i december 2025.
- Lovbestemte takster: Lovbestemte takster som afventer ministeriernes udmelding tilføjes takstbladet, når disse er offentliggjorte.
- Skorstensfejning: Afventer vejledende takster fra KL, som forventes offentliggjort i løbet af august 2025.

- Hardeshøj-Ballebro Færgefart: Afventer særskilt sag på Teknik-, By- og Boligudvalget i august.

Taksterne er enten uændrede eller reguleret ved almindelige prisfremskrivning.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Godkendt.

Bilag

Takstblad for budget 2026 TBB

Punkt 14: 14. Godkendelse af anden bevillingsrevision 2025

24/3426

Sagsresumé

Tre gange i 2025 vil Byrådet følge op på de bevillinger, der skal gives som konsekvens af eventuelle ændringer i økonomien. Årets Midtvejsregulering samt DUT-korrektioner med konsekvenser for indeværende år, i forlængelse af Økonomiaftalen mellem KL og regeringen, indgår i 2. bevillingsrevision.

Direktionens forslag til den samlede bevillingsrevision, inkl. midtvejsregulering og DUT for indeværende år, er vedlagt. Forslaget til 2. bevillingsrevision er udarbejdet således at udgifter og indtægter balancerer. Kassebeholdningen, set over årene 2025-2029, er således uændret.

Til anden bevillingsrevision i august 2025 viser forvaltningens gennemgang, at Teknik-, By- og Boligudvalgets driftsbudget 2025 samlet reduceres med -2,541 mio. kr. og anlægsbudgettet med -56,425 mio. kr.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget, at Byrådet godkender

- at Teknik-, By- og Boligudvalgets driftsbudget 2025 reduceres med -2,541 mio. kr., hvoraf 0,348 mio. kr. finansieres af midtvejsreguleringen og -2,889 mio. kr. finansieres af kassen
- at Teknik-, By- og Boligudvalgets anlægsbudget i 2025 reduceres med -56,425 mio. kr., hvoraf -53,800 mio. kr. finansieres af kassen og -2,625 mio. kr. finansieres ved omplacering mellem udvalg
- at der overføres anlægsmidler fra 2025 til 2026 for 0,755 mio. kr.

Sagsfremstilling

Der sker opfølgning af økonomi i de månedlige ledelsesinformationer (LIS), hvor afvigelser og forventet regnskab forelægges til orientering for fagudvalg, Økonomiudvalg og Byrådet.

Ud over den månedlige opfølgning på ledelsesinformationen, foretages der årligt et antal bevillingsrevisioner.

Økonomiudvalget har, i forbindelse med godkendelse af budgethandleplanen 2026-2029 i marts 2025, besluttet, at der foretages tre bevillingsrevisioner for 2025.

Ved bevillingsrevisionerne træffes der beslutning om de bevillingsmæssige ændringer, som blandt andet fremgår af de månedlige ledelsesinformationer.

Bevillingsrevisionerne i 2025 forelægges politisk på følgende tidspunkter:

	Uge 14 (april)	Fagudvalg
Første bevillingsrevision	23. april	Økonomiudvalg
	30. april	Byråd
Anden bevillingsrevision	Uge 33 (august)	Fagudvalg
	20. august	Økonomiudvalg

	27. august	Byråd
	Uge 45 (november)	Fagudvalg
Tredje bevillingsrevision	12. november	Økonomiudvalg
	26. november	Byråd

Årets Midtvejsregulering samt DUT-korrekationer med konsekvenser for indeværende år, i forlængelse af Økonomiaftalen mellem KL. og regeringen, indgår i 2. bevillingsrevision.

Direktionens forslag til den samlede bevillingsrevision, inkl. midtvejsregulering og DUT for indeværende år, er vedlagt. Forslaget til 2. bevillingsrevision er udarbejdet således at udgifter og indtægter balancerer. Kassebeholdningen, set over årene 2025-2029, er således uændret.

Bevillingsniveauet på driften er på det enkelte politikområde inden for hvert udvalg.

Flytning af budgetter mellem politikområder, både inden for eget udvalg og mellem de enkelte udvalg, skal ligeledes forelægges ved bevillingsrevisionerne.

Forvaltningerne har nedenstående ændringer til det korrigerede driftsbudget, som reduceres med i alt -2,541 mio. kr.

Teknik-, By- og Boligudvalgets driftsbudget øges med 0,348 mio. kr., som finansieres af midtvejsreguleringen.

I 1.000 kr.

Politikområde	2025
08 Veje og trafik	
Køretøjers største bredde, længde, højde, vægt og akseltryk	348
I alt	348

Teknik-, By- og Boligudvalgets driftsbudget reduceres med -2,889 mio. kr., som finansieres af kassen.

I 1.000 kr.

Politikområde	2025
Alle politikområder	
PL-regulering ift. service - priser	-389
08 Veje og trafik	
Vejafvandingsbidrag, regulering af for meget indbetalt aconto regnskab 2024	-2.500
I alt	-2.889

Forvaltningen har følgende ændringer til anlægsbudgettet, som reduceres med i alt -57,180 mio. kr.

Teknik-, By- og Boligudvalgets anlægsbudget reduceres med -53,800 mio. kr., som finansieres af kassen.

Politikområde	2025
Politikområde 03 Kommunale bygninger	
Status på anlægsprojekt Dybbøl Skole sammenholdt med låneoptagelse	-500
Jf. lukket punkt BY 25.06.25 Salg af grund/bygning – indtægten anvendes til indskud i Landsbyggefonden	-53.500
Rådhusanneks, rådgiver ift. glasgang	100
05 Bosætning og byggeri	
Omprioritering af anlægsmidler til byggemodning i Augustenborg jf. lukket punkt BY 21.05.2025 – Projekt A: Udgift 5,3 mio. kr. og indtægt 5,3 mio. kr.	0
Omprioritering af anlægsmidler til byggemodning i Augustenborg jf. lukket punkt BY 21.05.2025 – Projekt B: Udgift 5,3 mio. kr. og indtægt 5,3 mio. kr.	0
08 Veje og trafik	
P-plads ved Nordborg Bio	100
I alt	-53.800

Teknik-, By- og Boligudvalgets anlægsbudget reduceres med -2,625 mio. kr., som finansieres ved omplacering mellem udvalg.

Politikområde	2025
05 Bosætning og byggeri	
Tilretning/tilbageførsel af anlægsbevilling for matr.nr. 317 Vollerup grundet ophævelse af erhvervsrammen ved kommuneplanrevision 2023	1.325
Salg af areal jf. lukket punkt BY 29.05.2024	-3.000
Transformation og udvikling af Hertugernes Augustenborg – etablering af Sundhedshuset i Augustenborg	-950
I alt	-2.625

Teknik-, By- og Boligudvalgets anlægsbudget reduceres med -0,755 mio. kr. i 2025, som skubbes til 2026.

I 1.000 kr.

Politikområde	2025	2026
05 Bosætning og byggeri		
Støtte bystrategier '20 Gråsten + Hørup	-755	755
I alt	-755	755

Bevillingsmæssige konsekvenser

Forvaltningen Økonomi og Arbejdsmarked oplyser, at hvis indstillingen godkendes, skal der gives nedenstående bevillinger.

Bevillingspåtegning (i 1.000 kr.)

	Politik område	Budget år 2025	Overslags år 1	Overslags år 2	Overslags år 3
Drift	08	-2.541			
Anlæg/ Rådighedsbeløb	03 05 08	-53.900 -3.380 100	755		
Finansiering via:					
Drift andetsteds	ØU Midtv.	-348			
Anlæg/ Rådighedsbeløb	ØU	2.625			
Låneoptagelse					
Afdrag og renter af nye lån					
Kassebeholdning	01	57.444	-755		

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Teknik-, By- og Boligudvalget anbefaler indstillingen.

Bilag

Samlet oversigt over 2. bevillingsrevision 2025

DUT-Lov og cirkulæreprogram for 2025

Punkt 15: 15. Orientering om ledelsesinformation 2025 - ultimo juni

25/4876

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien og aktiviteter ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

Samlet forventes der balance på områderne under Teknik-, By- og Boligudvalget i 2025, idet det forventede regnskab er inden for et spænd på +/- 1 pct. af det korrigerede budget.

Eventuelle mer- eller mindreforbrug på det takst- og brugerfinansierede område overføres til 2026.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformationen sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status på og forventning til årets resultat.

Resultatet for Teknik-, By- og Boligudvalgets område ultimo juni viser et forbrug på 133,945 mio. kr. svarende til 53,1 pct. af det korrigerede budget.

Forventet regnskab for de enkelte områder er følgende:

Politikområde 03 Kommunale ejendomme:

- Der forventes balance.

Politikområde 05 Bosætning og Byggeri:

- Der forventes merforbrug på ca. 0,5 mio. kr., som følge af færre indtægter end budgetteret. Ligeledes er der i 2025 afholdt ekstraordinære udgifter til bl.a. reetablering af fortidsminde, hvilket er med til at forværre økonomien på området. Området følges tæt.

Politikområde 08 Veje og Trafik:

- Der forventes balance.

Det bemærkes, at områderne under Økonomiudvalget viser et forbrug på 73,192 mio. kr. svarende til 47,6 pct. af det korrigerede budget.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Taget til efterretning.

Bilag

LIS drift TBB ultimo juni 2025

Punkt 16: 16. Generel orientering

25/602

Sagsresumé

Orientering fra formanden

Orientering fra medlemmer

Orientering fra forvaltningen

1. Årshjul for Teknik-, By- og Boligudvalget 2025.
2. Afgørelse – Kollegieboliger ved Mølby og Rebslagergade
3. Orientering vedr. Nordborg Resort
4. Opgørelse for servicemål 1. halvår 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 12-08-2025

Taget til efterretning.

Bilag

Ad. 1 - Årshjul 2025 - TBB

Ad 2. - Afgørelse

Ad. 4. - Opgørelse for servicemål 1. halvår 2025

Punkt 17: Lukket: 17. Underskriftsark - (Lukket punkt)

25/645